

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **P. H.**, proti žalovanému: **Odvolací Finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 12.4.2012, č.j. 3479/12-1400-701638,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 12.4.2012, č.j. 3479/12-1400-701638, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen **zaplatit** žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 000 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal ke Krajskému soudu v Brně žalobu proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 12.4.2012, č.j. 3479/12-1400-701638, kterým bylo dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Finančního úřadu Brno I ze dne 6.1.2012, č.j. 4282/12/288551711065.

Působnost orgánu rozhodujícího o žalobcově odvolání přešla v průběhu řízení před zdejším soudem s účinností zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, na Odvolací finanční ředitelství, které se tak podle § 69 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), stalo žalovaným.

I. Podstata věci

Žalovaný v napadeném rozhodnutí potvrdil závěr Finančního úřadu Brno I (dále jen „prvostupňový orgán“), který dne 6.1.2012, č.j. 4282/12/288551711065, rozhodl o tom, že žalobce porušil § 1 odst. 6 a § 4 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění účinném v době spáchání deliktu (dále jen „zákon o loteriích“), neboť v období od 1.3.2011 do 31.7.2011 provozoval na internetových stránkách <http://www.milionovastranka.net> soutěž, jež odpovídá definici loterie a jiné podobné hry uvedené v § 1 odst. 1 zákona o loteriích, aniž by splňoval podmínky podle § 1 odst. 6 tohoto zákona a měl povolení ve smyslu § 4 odst. 1 zákona o loteriích. Za toto jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 50 000 Kč.

Tento závěr nyní žalobce napadá podanou žalobou.

II. Shrnutí žaloby

Žalobce v žalobě nezpochybňuje, že se dopustil jednání, za které mu byla uložena pokuta. V době spáchání tohoto deliktu měl za to, že se na soutěž, za jejíž provozování byl sankcionován, nevztahuje zákon o loteriích, neboť se podle žalobce nejednalo o spotřebitelskou loterii, ale o znalostní soutěž. Svoji argumentaci opírá i o to, že Policie České republiky „odložila trestní oznámení“ v této věci.

Žalobce dále namítá nepřiměřenost výše uložené pokuty. Přitom poukazuje na znění § 48 odst. 3 zákona o loteriích, podle něhož lze za výše uvedené jednání uložit pokutu až do výše 150 000 Kč, což znamená, že bylo možné uložit pokutu výrazně nižší, případně od jejího uložení zcela upustit.

Žalobce ve své argumentaci poukazuje na ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a dovozuje, že uložení pokuty v částce 500x převyšující způsobenou škodu je v rozporu s dobrými mravy. Žalobce namítá, že uložení pokuty v této částce neodpovídalo okolnostem případu (zejména výši škody) ve smyslu § 2 odst. 4 správního řádu.

V podané replice se žalobce podrobněji vyjádřil ke správnímu řízení a opět poukázal na výši ukládané pokuty.

Z výše uvedených důvodů se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobce na svém procesním postoji setrval po celou dobu řízení před soudem.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný předně poukazuje na obsah napadeného rozhodnutí. K nepřiměřenosti výše uložené pokuty uvádí, že pokuta byla uložena v dolní polovině sazby. Navíc během odvolacího řízení bylo zjištěno, že soutěž je žalobcem stále provozována. Při uložení pokuty bylo rovněž přihlédnuto k podmínkám soutěže žalobce, které připouštěly účast fyzických osob starších 15 let.

Žalovaný dále uvádí, že v soutěži žalobce byly shledány veškeré atributy naplňující definici loterie podle § 1 odst. 1 zákona o loteriích. Žalovaný rovněž nesouhlasí s tvrzením žalobce, že by Policie ČR případ žalobce odložila, neboť jej odevzdala správnímu orgánu prvního stupně k projednání jiného správního deliktu podle § 159a odst. 1 písm. a) zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Taktéž žalovaný setrval na svém procesním stanovisku po celou dobu řízení před soudem a z výše uvedených důvodů navrhoval soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno v mezích uplatněných žalobních bodů, podle § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného podle § 75 odst. 1 s.ř.s.

Žaloba je důvodná.

Soud rozhodoval bez nařízení jednání za splnění podmínek podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Podle tohoto ustanovení může být rozhodnuto bez jednání i v případě, že

účastníci řízení jednání požadují, a to tehdy, shledá-li soud napadené správní rozhodnutí nepřezkoumatelným.

Žalobce v podané žalobě připouští, že se porušení zákona o loteriích dopustil, avšak podle jeho slov nešlo o jednání úmyslné a vědomé.

Podle § 1 zákona o loteriích se loterií nebo jinou podobnou hrou rozumí hra, jíž se účastní dobrovolně každá fyzická osoba, která zaplatí vklad (sázku), jehož návratnost se účastníkovi nezaručuje. O výhře nebo prohře rozhoduje náhoda nebo předem neznámá okolnost nebo událost uvedená provozovatelem v předem stanovených herních podmínkách (dále jen "herní plán"). Nezáleží přitom na tom, provádí-li se hra pomocí mechanických, elektronickomechanických, elektronických nebo obdobných zařízení. Okolnost, jež určuje výhru (výsledek slosování, sportovního utkání, dostihů, závodů a jiné budoucí události), nesmí být nikomu předem známa a musí být takového druhu, aby nemohla být provozovatelem nebo sázejícím ovlivněna. Provozovatelem loterie nebo jiné podobné hry může být jen právnická osoba se sídlem na území České republiky, které oprávněný orgán vydal povolení k provozování loterie nebo jiné podobné hry.

Podle § 4 odst. 1 tohoto zákona mohou být loterie a jiné podobné hry provozovány pouze na základě povolení vydaného příslušným orgánem.

Provozováním loterií a jiných podobných her se rozumí podle § 4 odst. 4 zákona o loteriích činnost směřující k uvedení loterií a jiných podobných her do provozu, včetně zprostředkovatelských, organizačních, finančních, technických a dalších služeb souvisejících se zajištěním provozu těchto her a jejich řádné ukončení a vyúčtování. Provozováním loterií se také rozumí vykonávání všech dalších činností, které provozovateli ukládají jiné právní předpisy.

Z uvedeného plyne, že provozovatelem loterie nebo jiné podobné hry může být jen právnická osoba se sídlem na území České republiky, které oprávněný orgán vydal povolení k provozování loterie.

Žalobce, který je osobou fyzickou bez jakéhokoli povolení, provozoval soutěž (hru), jejímž vítězem se měl stát ten, kdo „odhadne“ výši zisku, kterou žalobce obdrží za prodej svého produktu. Za této situace soud souhlasí se žalovaným, že o vítězství v této soutěži rozhoduje náhoda nebo předem neznámá okolnost a jedná se tak o loterii ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o loteriích. Žalobce ostatně ani nepopírá, že by zákon o loteriích neporušil. Pouze uvádí, že v době, kdy hru provozoval, nevěděl, že jeho jednání je nezákonné.

Odpovědnost podle zákona o loteriích je přitom odpovědností objektivní, která spočívá v odpovědnosti za vzniklý stav. Míra zavinění pachatele (ať už pachatel věděl či nevěděl, zda jeho jednání je protiprávní) tu tedy není relevantní. Vzhledem k tomu

jsou nepodstatné okolnosti, na základě nichž žalobce v době provozování loterie považoval svoji činnost za zákonnou. Rovněž je pro posouzení žalobcova deliktního jednání nepodstatné, co dovozoval z jednání Policie České republiky.

Je tedy třeba uzavřít, že se žalobce porušení zákona o loteriích dopustil, neboť provozoval loterii bez příslušného povolení.

Žalobce však dále namítal nepřiměřenou výši uložené pokuty.

Žalobci byla uložena pokuta ve výši 50 000 Kč podle § 48 odst. 3 zákona o loteriích. Podle tohoto ustanovení bylo možno v rozhodnou dobu uložit pokutu do výše 150 000 Kč i fyzické osobě, pokud provozuje loterii nebo jinou podobnou hru.

V prvostupňovém rozhodnutí byla uložená pokuta odůvodněna takto: „*Při úvaze o výši pokuty orgán státního dozoru přihlédl k míře závažnosti porušení povinností stanovených zákonem, četnosti případů porušení zákona a délce trvání protiprávního stavu. Orgán státního dozoru přihlédl především ke skutečnosti, že se ze strany účastníka řízení jednalo o protiprávně provozovanou loterii, navíc v delším časovém úseku, a s možností účasti na loterii osob mladších 18 let. Orgán státního dozoru zohlednil skutečnost, že se do loterie účastníka řízení zapojila jen jedna soutěžící. Orgán státního dozoru poté rozhodl o uložení pokuty ve výši 50.000,- Kč, tedy na spodní hranici zákonné sazby uvedené v § 48 odst. 3 zákona o loteriích. Orgán státního dozoru má za to, že uložená výše pokuty bude dostatečnou k zamezení opakování stejné nebo obdobné situace do budoucna*“.

V napadeném rozhodnutí žalovaný k námitce o nepřiměřené, nemorální a absurdně vysoké pokutě uvedl: „*Pokuta byla uložena v dolní polovině sazby, kdy dle § 48 odst. 3 zákona o loteriích lze uložit pokutu do výše 150 000 Kč i fyzické osobě, pokud provozuje loterii nebo jinou podobnou hru. Odvolací orgán je dále toho názoru, že uložená pokuta odpovídá závažnosti porušení zákona o loteriích a délce trvání protiprávního stavu a má i preventivní charakter s ohledem na přístup odvolatele k celé záležitosti*“.

Pokud jde o samotnou výši pokuty, jež byla žalobci za jeho jednání uložena, ta byla výsledkem správního uvážení žalovaného. Tu soud připomíná, že je-li rozhodnutí vydáváno s využitím zákonem uložené diskrece správního orgánu, je povinností správního orgánu předepsané volné úvahy užít; to znamená, že se správní orgán musí zabývat všemi hledisky, která jsou pro posouzení konkrétní výše pokuty nezbytná (zákonem předepsaná), nadto musí zohlednit i další skutečnosti, jež mohou mít na konkrétní výši pokuty vliv. Klíčovou je pak podmínka, aby z rozhodnutí bylo seznatelné, jaké konkrétní úvahy vedly správní orgán k uložení pokuty v příslušné výši, a aby výše pokuty s ohledem na zvažovaná kritéria a zákonnou limitaci vyhověla podmínce přiměřenosti.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu přitom vyplývá, že jakkoli má správní orgán při ukládání pokuty volnost správního uvážení (kterou žalovaný neopomenul zmínit), je vázán základními principy správního rozhodování (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29.6.2005, č.j. 8 As 5/2005 - 53, nebo ze dne 27.3.2008, č.j. 4 As 51/2007-68, oba dostupné na www.nssoud.cz). Mezi tyto principy pak jistě patří i úplnost, resp. dostatečná odůvodněnost rozhodnutí správního orgánu, která v konečném důsledku vyvolá i jeho přesvědčivost.

Správní orgán tak při rozhodování o výši pokuty musí zohlednit všechny skutečnosti, které výši pokuty mohou v konkrétním případě ovlivnit, řádně se s nimi v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat a přesvědčivě odůvodnit, ke které okolnosti přihlédl a jaký vliv měla na konečnou výši pokuty. Výše uložené pokuty tak musí být v každém rozhodnutí zdůvodněna způsobem, který nepřipouští rozumné pochyby o tom, že právě taková výše pokuty odpovídá konkrétním okolnostem individuálního případu. Tak tomu musí být bez ohledu na to, zda zákon, podle něhož je pokuta ukládána, obsahuje hlediska, k nimž je správní orgán povinen při stanovení výše pokuty přihlížet, či nikoli. K okolnostem, které je povinen žalovaný vážit, tak v případě, kdy zákon žádné vodítko neobsahuje, bude vedle významu zákonem chráněného zájmu, který byl deliktem dotčen, zpravidla patřit také míra zavinění pachatele deliktu, následky deliktního jednání, okolnosti protiprávního jednání, délka trvání porušování zákona, případně jeho opakování, osoba pachatele a jeho následná spolupráce se správním orgánem. Relevantní mnohdy také bude pohnutka pachatele, způsob spáchání deliktu či pachatelovy majetkové poměry (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, publ. pod č. 2092/2010 Sb. NSS).

Jak již konstatoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27.3.2008, č.j. 4 As 51/2007-68, www.nssoud.cz, „*řádné odůvodnění ukládané sankce v případě správního trestání je základním předpokladem pro přezkoumatelnost úvahy, kterou byl správní orgán při svém rozhodování veden. Zohledněním všech hledisek, jež lze v konkrétní věci považovat za relevantní, pak určuje míru zákonnosti stanoveného postihu. (...) Jednotlivé logické kroky, které vedly správní orgán ke stanovení konkrétní výše pokuty, je přitom třeba formulovat precizně a jednoznačně, aby odůvodnění stanovené výše pokuty bylo přezkoumatelné.*“ Podle citovaného rozsudku je rozhodnutí o uložení pokuty nepřezkoumatelné, je-li výše pokuty odůvodněna pouhou rekapitulací skutkových zjištění a konstatováním zákonných kritérií pro uložení pokuty, aniž by bylo zřejmé, zda a jakým způsobem byla tato kritéria hodnocena. Úvaha správního orgánu musí vést k hodnocení individuální povahy protiprávního jednání, přičemž zvažované okolnosti je třeba rozlišovat na přitěžující a polehčující a vždy je posuzovat z hlediska konkrétního dopadu na danou věc.

V daném případě soud shledal, že požadavkům na řádné a přezkoumatelné odůvodnění výše pokuty nedostal prvostupňový orgán ani žalovaný.

Přestože zákon o loteriích žádná konkrétní hlediska, jež by měla být při stanovení výše pokuty zohledňována, neobsahuje, měl správní orgán vážit jak význam zákonem chráněného zájmu, který byl deliktem dotčen, tak míru zavinění pachatele deliktu, následky deliktního jednání, okolnosti protiprávního jednání, délku trvání porušování zákona, případně jeho opakování, osobu pachatele a jeho následnou spolupráci se správním orgánem. Rovněž měl zohlednit pohnutku pachatele, způsob spáchání deliktu či pachatelovy majetkové poměry. Z rozhodnutí by pak mělo být jasně seznatelné, jaké okolnosti považoval správní orgán za polehčující a jaké za přitěžující a jak je konkrétně hodnotil.

V daném případě je v rozhodnutích zmíněna závažnost porušení zákona, která je spatřována v protiprávním provozování loterie, aniž by však byla tato závažnost jakkoli blíže popsána (provozování loterie bez příslušného povolení je v daném případě známkou deliktu). Dále je zmíněna délka trvání protiprávního jednání a skutečnost, že se do loterie mohly zapojit i osoby mladší 18 let. Tyto okolnosti jsou zřejmě považovány za okolnosti přitěžující (aniž by to však bylo v rozhodnutí jednoznačně uvedeno). Za polehčující okolnost považoval správní orgán zřejmě účast toliko jedné osoby (ani to však do rozhodnutí přímo neuvedl). V rozhodnutí žalovaného je navíc poukázáno jen „na přístup odvolatele k celé záležitosti“, aniž by toto sdělení bylo jakkoli konkretizováno. Uvádí-li žalovaný ve svém vyjádření, že mělo být zohledněno i to, že žalobce loterii provozoval i během odvolacího řízení, není tato skutečnost v odůvodnění výše pokuty zmíněna.

Z uvedeného má soud za to, že při stanovení výše pokuty nebyly zohledněny veškeré okolnosti, které být měly. Řádně nebyl zhodnocen zákonem chráněný zájem ani délka trvání deliktního jednání. Vůbec pak nebyla zhodnocena míra zavinění pachatele, následky deliktního jednání, okolnosti protiprávního jednání, osoba pachatele a jeho případná následná spolupráce se správním orgánem. Pokud pak na základě tohoto správní orgán dospívá k závěru, že pokuta ve výši 50 000 Kč je ukládána na spodní zákonné hranici (rozmezí 0 – 150 000 Kč) a žalovaný ji považuje za přiměřenou (aniž by tuto přiměřenost jakkoli blíže odůvodnil), nelze jinak než takové odůvodnění pokuty považovat za nepřezkoumatelné.

V takové situaci není možné správní uvážení žalovaného vůbec přezkoumat, a to ani omezeným způsobem, který soudu přísluší, neboť z odůvodnění napadeného rozhodnutí nejsou vůbec zřejmé konkrétní úvahy, které vedly žalovaného k uložení pokuty v příslušné výši a ani to, jaké okolnosti zohlednil ve prospěch žalobce, a jaké mu naopak připsal k tíži. Není tak vůbec seznatelné, proč žalovaný uložil pokutu ve výši 50 000 Kč.

S ohledem na shledanou nepřezkoumatelnost, se soud nemohl zabývat námitkami, v nichž žalobce vytýkal žalovanému, že pokutu stanovil nepřiměřeně

vysokou, neboť rozhodnutí žalovaného k tomu pro nedostatek odůvodnění nedává možnost.

Soud *obiter dictum* dodává, že za této situace nezbývá, než souhlasit se žalobcem, že v kombinaci se stokorunovým vkladem jediné účastnice loterie působí uložená pokuta skutečně neadekvátně.

V. Závěr

Ze shora uvedených důvodů tedy soud napadené rozhodnutí jako nepřezkoumatelné podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. bez jednání zrušil a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Při stanovení výše pokuty tak zohlední veškeré skutečnosti, které výši pokuty mohou v konkrétním případě ovlivnit, řádně se s nimi v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádá a přesvědčivě odůvodní, ke které okolnosti přihlédl a jaký vliv měla na konečnou výši pokuty.

Ke zrušení rozhodnutí vydaného v prvním stupni správního řízení soud důvody neshledal, neboť nápravy lze dosáhnout ve druhém stupni správního řízení.

VI. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení účastníků se opírá o § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu náleží právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému, který právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobci vznikly náklady řízení ve výši 3 000 Kč za zaplacený soudní poplatek. K zaplacení zdejší soud stanovil žalovanému přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 12.12.2013

JUDr. David Raus, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Eva Drlová